

Po takih gozdnih poteh sredogorja se je seveda dovoljeno voziti z gorskimi kolesom; pri nas je tudi po višjih hribih dovolj takih poti, kjer gorski kolesarji ne bi delali škode - čemu bi potem vozili drugje

Za Sadruddina Ago Khana, nekdanjega visokega komisarja OZN za begunce, je ekosistem Alp enako pomemben kot deževni gozd Amazonke. Tudi alpski gorski svet pripada po

njegovem prepričanju »dediščini človeštva«, njegovo rešitev pa je treba dati na mednarodni dnevni red, kot je ponavljal princ v Davosu. Pri tem je svojim gostom vbijal v glavo. »Konvencija o zaščiti Alp ne sme ostati samo beseda na jeziku, ampak jo je treba nemudoma uresničiti.«

(Süddeutsche Zeitung)

PRAVILA, KI JIH POZNAME, VENDAR JIH NE UPOŠTEVAMO DOVOLJ

VARNA HOJA PO GORAH

Koroška zveza civilne zaščite je v sodelovanju z avstrijsko GRS pred začetkom letošnje poletne planinske sezone natisnila in razpečala dva letaka, ki opozarjata na previdnost na planinskih poteh. Ker so gore pri nas enake kot v Avstriji, naši planinci zelo podobni avstrijskim, vzroki z nesreče pa tako tam kot tukaj skoraj identični, ponatiskujemo oba letaka, od katerih prvi predstavlja deset pravil za varno zadrževanje v gorah.

1. LETAK

1. Pred vsako turo je treba preveriti gorske izkušnje in telesno sposobnost vseh udeležencev, odraslih in otrok. Planinsko pohodništvo zahteva zanesljiv korak.

2. Vsako gorsko turo je treba natančno načrtovati s pomočjo opisa ture in zemljevidov. Pripravi časovni načrt! Pri tem lahko odločilno pomagajo informacije planinskih društev, gorskih reševalnih služb, gorskih vodičev in oseb, ki poznajo kraj (npr. oskrbniki koč).

3. Iz varnostnih razlogov informirajte pred od-

hodom oskrbnika koč oziroma hotelirja ali prijatelje o poti in cilju ture ter o času, ko se boste predvidoma vrnili.

4. Za planinsko pohodništvo sta potrebni ustrezna obleka in oprema, predvsem kompaktni visoki čevlji z globoko profiliranimi podplati. Ker se vreme v gorah pogosto zelo hitro spremeni, sta zelo važni zaščita pred dežjem in mrazom. Nevihte so lahko smrtno nevarne.

5. Tempo hoje mora biti primeren kondiciji cele skupine. Prehitra hoja ob začetku ture pogojuje hitro opešanos.

6. Ne zapuščajte označenih poti! Tudi na lažjem terenu je za preprečevanje padcev potrebna največja pozornost. Pozor, če stopate po strmih travnatih pobočjih, predvsem ob vlagi! Posebno nevarno je prečkanje snežišč in ledenikov (razpoke).

7. Izogibajte se situacijam, ki bi povzročile kršenje kamenja, ker se tako lahko ranijo drugi planinci. Mesta, ki so ogrožena zaradi kršenja kamenja, je treba prehoditi hitro in brez ustavljanja.

8. Če se vreme spremeni ali če se začne megli-
ti, če je pot pretežka ali v slabem stanju, se je
treba obrniti. To ni nobena sramota, temveč
znak razsodnosti.

9. V primeru nesreče ostani miren. Nudi prvo
pomoč; ogrevanje lahko reši življenje; uporab-
ljaj planinsko znamenje v sili: 6-krat na minuto
neki znak (luč, klicanje, mahanje s svetlo oble-
ko), potem minuto odmora - nadaljuj do odgo-
vora. Ranjenca nikoli ne pusti samega!

10. Vzemi odpadke s seboj v dolino! Varuj
živalski in rastlinski svet!

2. LETAK

Na drugem letaku so natisnjena nekatera
splošno znana, pa premalo upoštevana pravila
za varno pripravo na planinsko turo in za varno
hojo po gorskem svetu.

Ostani na označenih poteh! Na bližnjicah se
zgodijo več nesreč kot na poteh. Tudi okolje se
varuje. Vzrok za iskanje ljudi, ki so zašli, so
pogosto bližnjice. Trava in gozdna tla so bolj
spolzka kot skale.

Oprema ne nadomešča glave! Dobra
pohodniška oprema (z vremensko zaščito) je

sama po sebi umevna, toda (pre)dobra oprema
ne nadomešča potrebe, da bi poznali nevar-
nosti in se jim izogibati.

Ne zaupaj slepo v tehnične naprave! Teh-
ničnim napravam ob pohodniških poteh gre
zdravo nezaupanje. Mnogo ograj in zasidranih
pa ne drži tega, česar obetajo. Ne plezaj na vi-
soke preže!

Planinci niso vsevedni zoologi! Živali ob poti
so sicer prijazne, a včasih nepreračunljive.
Vsaka krava ni jezen bik, kobila z žrebetom pa
je bolj nevarna kot čreda bikov. Opazuj divjad,
a je ne moti! Pašna živina je željna soli, tudi
pota pohodnikov. Pse je treba imeti na vrvici.

Planinske pohode je treba načrtovati! Treba
jih je načrtovati glede na čas, teren, kondicijo in
veselje udeležencev tako, da se ob incidentih
ni le možno obrniti, ampak da udeleženci de-
jansko ukinejo pohod. Iskanje ljudi, ki so zašli,
je samo tedaj dejansko možno, če planinci
pustijo obvestilo o tem, kam grejo in kdaj se
bodo vrnili.

Marsikateri nesreči bi se izognili, če bi
upoštevali ta že dolgo znana pravila normalne-
ga obnašanja v gorskem svetu.

V gorah je tudi hud bik

Slovenski gorski reševalci so zaskrbljeni, ker se povečuje število nesreč, v katerih udeleženci dobesedno izzivajo usodo in podcenjujejo goro, ali pa se izkaže, da so reševalci alarmirani zaradi neodgovornega in objestnega obnašanja v gorah. Kljub temu, da Gorska reševalna služba v Sloveniji deluje na prostovoljni bazi, taki posamični primeri kličejo po predpisu, po katerem bi stroške reševalne akcije, do katere je prišlo zaradi lahkomišelnosti ali neodgovornosti, plačali tisti, ki so jo »zakrivilli«.

Če se planinec odpravi iz kočje proti vrhu ob desetih dopoldne in ne ob petih zjutraj, kot je bila navada njega dni, je na najboljši poti, da ga bo zadel infarkt. Ravno število infarktov pa se skokovito povečuje. Znano je tudi, da so v visokogorju nevihte običajno popoldne, proti večeru. Nekoč so se v kritičnih urah ljudje že spuščali v dolino, danes takrat šele naskakujejo vrhove. Procesija na Triglav je enaka ob devetih dopoldne in ob štirih popoldne.

Okoli sedemdeset odstotkov nesreč se namreč zgodi ob sestopu. Večja hitrost, manjša koncentracija in nepripravljenost na planinske obremenitve so najpogostejši vzrok, če zanamarimo mnogokrat neustrezno opremo nedeljskih izletnikov.

Letos jih je v gorah v sedmih mesecih umrlo že dvanajst, medtem ko je bilo lani enaindvajset smrtnih nesreč. Šest zaradi zdrsov, štirje infarkti, tri zaradi padcev v brezpotjih, dve zaradi

padca v steni in po ena zaradi podhladitve, nepravilnega sestopa, turnega smučanja. Skupno so smrtno nesreče predstavljale 17 odstotkov vseh nesreč v gorah.

V 124 reševalnih akcijah so se gorski reševalci srečali z raznovrstnimi primeri. Na Raduhi je »hudobni bik«, kot je zapisano v poročilu, nabodel planinca, nekje drugje je planinko ugriznil pes, ki so ga drugi pripeljali na izlet v gore. Zvinov so imeli ogromno, nekaterim so morali pomagati, ker so izgubili občutek za smer, spet tretji so onemogli.

Starostno najbolj ogrožene skupine so med enajstimi in dvajsetimi leti, sledi jim skupina med 41 in 50 leti, še najmanj ogroženi so v gorah starejši ljudje. Po mesecih pa je daleč na prvem mestu avgust, ko so morali požrtvovalni člani GRS lani kar 39-krat posredovati, sledita julij in september.

Ker pa so v zadnjih letih gore začeli osvajati tudi drugi športniki, bo v kratkem statistika ponesrečencev verjetno precej spremenjena.

Izkušeni gorniki svetujejo nedeljskim turistom, da si pred vzponom zastavijo naslednja vprašanja:

- Imam jasen načrt za svojo pot v gore?
- Sem za načrtovano pot fizično in psihično pripravljen?
- Imam znanje, potrebno za to pot?
- Kako so pripravljeni in usposobljeni moji sopotniki?

Odgovori na ta vprašanja lahko vplivajo na kasnejše dogodke v gorah.